

PROJECTENRAPPORTAGE

- **Grondbedrijf**
- **IAB**
- **Transities**

VOORJAAR 2015

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Projectenrapportage grondbedrijf op hoofdlijnen	4
2.1	Samenvatting en conclusie	4
2.2	Werkwijze.....	5
3.	Projecten in exploitatie	6
3.1	Boekwaardeverloop.....	6
3.2	Aandachtspunten en bijzonderheden per project	8
3.3	Kaveluitgifte	11
4.	Projecten niet in exploitatie	12
4.1	Aandachtspunten en bijzonderheden per project	13
5.	Initiatieven.....	14
6.	Risicoanalyse en weerstandsvermogen	15
7.	Vooruitblik.....	16
8.	Multi Functionele Accommodaties	17
9.	Transities	19

1. Inleiding

Tweemaal per jaar informeren wij u via een projectenrapportage over de voortgang van de grotere en of risicovolle projecten. Voor deze rapportage geldt een peildatum van medio april. De tweede rapportage kent als peildatum medio augustus en zal gelijktijdig met de najaarsnota ter informatie aan uw raad worden voorgelegd.

De projecten zijn gerubriceerd in 3 categorieën, te weten Grondbedrijf, IAB (wordt op termijn opgenomen in het programma maatschappelijk vastgoed), en Transities.

Ten opzichte van de vorige projectenrapportage is Informatiebeleid niet meer opgenomen. Dit omdat dit geen project betreft maar een beleidsterrein waar diverse structurele inspanningen worden geleverd waarover wij u via de reguliere documenten in de p&c cyclus (jaarrekening, voorjaarsbrief en najaarsbrief) zullen informeren.

De rapportage van het grondbedrijf is gebaseerd op de zogenoemde project-factsheets waarin meer gedetailleerd projectinformatie is opgenomen. Deze factsheets worden vertrouwelijk voor u ter inzage gelegd.

Ook de factsheets van de MFA Zeijen en transities zijn vertrouwelijk ter inzage gelegd.

2. Projectenrapportage grondbedrijf op hoofdlijnen

In dit hoofdstuk informeren wij u over de voortgang van de grote projecten van het grondbedrijf per medio april jl. Hierbij beginnen wij met een algemene financiële samenvatting van de grote projecten en de lopende grondexploitaties. Vervolgens worden de aandachtspunten en bijzonderheden per project beknopt weergegeven. Gezien de relatief korte periode tussen het moment van het vaststellen van de grondexploitaties en de peildatum van deze rapportage, is het aantal afwijkingen en of nieuwe relevante zaken summier te noemen.

Tot slot besteden we aandacht aan de boekwaarde per m² van de projecten niet in exploitatie en initiatieven en overige relevante zaken.

2.1 Samenvatting en conclusie

Onderstaand de belangrijkste bevindingen van de analyse op hoofdlijnen. Verderop in deze notitie wordt daarop nader ingegaan.

- De resultaten in de projecten geven op dit moment geen aanleiding tot noodzakelijke tussentijdse herziening van de grondexploitaties.
- Ook is er op dit moment geen reden om aan te nemen dat de geraamde kaveluitgifte niet zal worden gehaald. Echter, zoals ook reeds gemeld in de samenvatting bij de geactualiseerde grondexploitaties, vormt de uitgifte van bouw kavels in het project Groote Veer een belangrijk aandachtspunt en baart het achterblijven van verkopen op het bedrijventerrein Vriezerbrug ons zorgen.
- Het totaalbedrag aan risicoafdekking in 2015 ten laste van het weerstandsvermogen is € 5,23 miljoen. Ten opzichte van vorig jaar is het voor risicoafdekking benodigde totaalbedrag met 1,5 mln. afgenomen.
Voor het project Vriezerbrug bedrijventerrein is bij de jaarrekening 2014 een voorziening gevormd ter hoogte van de berekende risico's van € 464.152,-. Op dit moment bestaat er geen aanleiding om tot wijziging over te gaan.

De totale boekwaarde per 1 januari 2015 van de lopende grondexploitaties is ruim 39,7 miljoen. Een relatief hoge boekwaarde en logischerwijs ook een groot risicoprofiel. De boekwaarde is in 2014 met 6 miljoen gedaald. De vastgoedmarkt trekt weer aan en de verwachting is dat de boekwaarde aan het einde van dit jaar met ca. € 3 miljoen verder zal zijn gedaald.

2.2 Werkwijze

Voor de analyse is gekeken naar de lopende grondexploitaties. Hierbij is er gekeken naar de hoofdposten in relatie tot de ramingen in de vastgestelde grondexploitaties per 1 januari 2015. Peildatum van de boekwaarden zoals genoemd in deze notitie is medio april 2015.

In de projectenrapportage zijn de uitgaven tot en met medio april afgezet tegen de jaarschijven zoals deze zijn gefaseerd in de geactualiseerde grondexploitaties. Bij de actualisatie van de grondexploitaties zijn gedetailleerde en uitgebreide risicoberekeningen gemaakt. Voor een tussentijdse herberekening bestaat geen aanleiding.

Er is bij deze rapportage vooral aandacht besteed aan de huidige stand van zaken en relevante afwijkingen of nog te verwachten afwijkingen ten opzichte van de grondexploitaties en vastgestelde kaders.

Er is onderscheid gemaakt in de projecten in exploitatie en projecten niet in exploitatie. Dit onderscheid is als volgt;

Projecten in exploitatie

- Groote Veen
- Ter Borch*
- Zuidoevers Zuidlaarderveen
- Oude Tolweg
- Donderen
- Bedrijventerrein Vriezerbrug

*Dit is nu nog inclusief Kranenburg Zuid.

Projecten niet in exploitatie

- Dorpskern Eelde
- Prins Bernhardhoeve

3. Projecten in exploitatie

3.1 Boekwaardeverloop

De monitoring van het boekwaardeverloop heeft onze aandacht. Dit zal naar verwachting, ook in de komende periode, weer leiden tot een daling van de totale boekwaarde van de in exploitatie zijnde projecten. Dit bereiken we vooral door strak te blijven sturen op het moment van investeren in relatie tot de te genereren opbrengsten.

Zoals blijkt uit onderstaande tabel, in de kolom “begroot 2015”, is de verwachting dat we over het gehele jaar in totaal ruim 9,3 miljoen euro investeren in de onderscheiden hoofdposten.

Hier tegenover staan geraamde opbrengsten van ruim 13,6 miljoen (inclusief de grondverkoop voor de MFA in Groote Veen).

De financieringskosten zoals weergegeven in deze tabel zullen nog ten laste worden gebracht van de projecten. Ten tijde van het schrijven van deze rapportage is deze boeking nog niet verwerkt.

De afname van de gronden voor de MFA (1,65 miljoen) in Groote Veen is doorgeschoven naar dit jaar. Echter, omdat hierover nog geen besluitvorming is geweest (maakt deel uit van de inventarisatie/herijking IAB), is het onzeker of en wanneer deze gronden zullen worden afgenomen.

Op dit moment hebben we voor wat betreft de investeringen 24% en qua opbrengsten ca. 9% is gerealiseerd. Onderstaande cijfers geven geen aanleiding tot bijstelling van de huidige grexen. Opgemerkt dient te worden dat deze percentages zijn gebaseerd op onderstaande tabel met peildatum medio april. Inmiddels zijn er veel meer kavels verkocht en gepasseerd. Zie tabel kaveluitgifte stand per 11 mei 2015 onder paragraaf 3.3.

Lasten	Begroot 2015	Werkelijk 2015	Verschil
Plankosten/planologie	1.141.770	161.391	980.379
Verwervingen incl. planschade	227.759	502	227.257
Bouw- en Woonrijpmaken	5.481.330	674.437	4.806.893
Overige kosten (belastingen e.d.)	10.975	0	10.975
Onvoorzien	1.116.186	0	1.116.186
Financieringskosten	1.390.031	1.390.031	0
Totaal	9.368.051	2.226.361	7.141.690

Opbrengsten	Begroot 2015	Werkelijk 2015	Verschil
Verkopen	11.989.285	1.267.774	10.721.511
MFA	1.650.000	0	1.650.000
Overig	0	0	0
Totaal	13.639.285	1.267.774	12.371.511

Saldo	-4.271.234	958.587	-5.229.821
--------------	-------------------	----------------	-------------------

Onderstaande tabel geeft de boekwaarden van de lopende grondexploitaties weer per medio april

Project	Boekwaarde 1 januari 2014	Boekwaarde 1 januari 2015	mutaties 2015	Boekwaarde per medio april 2015
Oude Tolweg	-194.346	-231.314	-110.918	-342.232
Donderen	197.990	89.901	5.076	94.977
Ter Borch	33.745.591	29.400.274	-361.947	29.038.327
Zuidoevers Zuidlaardermeer	2.056.752	1.517.410	23.088	1.540.498
Vriezerbrug bedrijventerrein	2.006.364	2.044.891	4.523	2.049.414
Groote Veen	6.782.607	6.894.000	8.734	6.902.734
Totaal	44.594.958	39.715.162	-431.444	39.283.718

3.2 Aandachtspunten en bijzonderheden per project

project	tijd	geld	kwaliteit
Ter Borch			

Aanduiding tijd, geld, kwaliteit zijn alle groen. Bij kwaliteit betreft verkeer het belangrijkste aandachtspunt. Bij geld is de nadere uitwerking van het entreegebied een nadrukkelijk aandachtspunt.

Ter Borch

- Het vinden van de juiste balans tussen investeren en kaveluitgifte blijft een punt van aandacht
- Het bouwrijp maken van Rietwijk Zuid is inmiddels gestart en zal in 2015 worden afgerond
- De uitgifte van vrije kavels op De Vuurjuffer heeft inmiddels geresulteerd in 17 opties
- In oktober 2015 is De Vuurjuffer bouwrijp
- In Rietwijk Noord zal dit jaar het grondwerkbested worden voorbereid en aanbesteed
- De planologische voorbereidingen voor de realisatie van een crematorium zijn inmiddels gestart
- De aanleg van de drie Eco-zones is in uitvoering
- Na afronding van de aanleg van de Eco-zones dient het verantwoordingsdocument ten behoeve van de subsidieverstrekkers te worden opgeleverd
- In het Groene Lint is nog 1 kavel beschikbaar. Deze wordt pas in de verkoop gebracht als het geluidsschermb is gerealiseerd
- Aan de Noordkant van het Entreegebied zal een nadere uitwerking plaatsvinden van het supermarktprogramma
- Voor de Zuidzijde van de Borchsingel wordt een programmaonderzoek gedaan. De insteek is om voor de ontwikkeling van dit deel een open planproces met ontwikkelaars en bewoners te volgen
- Voor het Garpoleiland is een overeenkomst gesloten met een ontwikkelaar voor de verkoop van de grond en de verbreding en inrichting van dit eiland
- Het woonrijp maken van de Waterwijk Zuid zal dit jaar in fases worden uitgevoerd. Het streven is om dit gebied per 2016 over te dragen aan de Algemene Dienst
- De ruimtelijke procedure voor het hotel in Kranenburg Zuid is afgerond. Na verlening van de omgevingsvergunning kan de bouw starten.
- Voor Kranenburg Zuid wordt gewerkt aan een ontwikkelstrategie en een nadere uitwerking van het bestemmingsplan

project	tijd	geld	kwaliteit
Donderen			

Aanduidingen tijd en kwaliteit zijn oranje. De aanduiding geld is groen. De uitgifte uitgangspunten in dit plan zijn in 2013 gewijzigd. Op de locatie zijn inmiddels een aantal starterswoningen gerealiseerd.. Of en in welke mate de resterende kavels uitgegeven kunnen worden binnen deze (gewijzigde) kaders is een onzekerheid. In de risicoafdekking is hier wel al eerder rekening mee gehouden.

Donderen

- Dit voorjaar wordt gestart met de groeninrichting
- Van de 5 nog te verkopen kavels is 1 kavel in optie

project	tijd	geld	kwaliteit
Oude Tolweg Zuid			

Aanduiding tijd, geld, kwaliteit zijn alle groen.

Oude Tolweg Zuid

- In het 1^e kwartaal zijn 2 kavels verkocht en zijn er 4 kavels nieuw in optie genomen
- Alleen de Noordoosthoek moet nog woonrijp worden gemaakt.
- Afhankelijk van de verkopen in 2015, kan mogelijk aan het eind van dit jaar weer een winstneming plaatsvinden. In 2016 kan worden toegewerkt naar afsluiting van het complex

project	tijd	geld	kwaliteit
Zuidoevers Zuidlaardermeer			

Aanduiding tijd, geld, kwaliteit zijn alle groen.

Zuidoevers Zuidlaardermeer

- Er is 1 kavel in optie en 1 kavel verkocht
- In de loop van 2015 wordt bekeken of de entree van het plan aanpassing behoeft, gelet op het permanent worden van de woonboten.

project	tijd	geld	kwaliteit
Groote Veen			

Aanduidingen tijd en kwaliteit zijn groen. Aanduidingen geld is oranje. Geld is de onzekerheid omtrent de afname van de locatie in de wijk voor realisatie van een MFA, en de enigszins tegenvallende uitgifte van de kavels in het duurste marktsegment. Dat laatste is ook een aandachtspunt voor wat betreft de kwaliteit.

Groote Veen

- Op dit moment wordt gewerkt aan een mogelijke planuitwerking voor de grote kavels aan de Esweg
- De afname van de gronden van de MFA staat gepland in 2015. Het is nog onduidelijk of dit doorgang gaat vinden.
- De kavels aan de Siegerslag zijn inmiddels in de verkoop gegaan. De belangstelling lijkt behoorlijk groot
- Delen van de wijk worden woonrijp gemaakt en tevens wordt het groen aangelegd
- Het restant budget voor mogelijke planschades zal waarschijnlijk niet worden aangewend
- Er zijn tot nu toe in 2015 kavels in optie genomen
- Er wordt gewerkt aan een verkeersveilige ontsluiting Legroweg/fietspad. Met de kosten hiervoor is reeds rekening gehouden in de geactualiseerde grex

project	tijd	geld	kwaliteit
Bedrijventerrein Vriezerbrug			

De aanduiding geld is rood omdat weliswaar een voorziening is getroffen bij de Jaarrekening maar er grote onzekerheid bestaat omtrent het uitgifteperspectief de komende jaren. Dit maakt ook dat de aanduiding tijd oranje is. De kwaliteitsaanduiding is groen.

Bedrijventerrein Vriezerbrug

- Het woonrijpen maken is nagenoeg afgerond.
- Er is een perceel in optie en daarnaast is er serieuze belangstelling getoond voor de hoekkavel. Alhoewel dat nu nog onzeker is, zou de verkoop van beide (deel)kavels leiden tot realisatie van de uitgifteplanning over 2015
- Bij de jaarrekening 2014 is een voorziening van € 464.152,- gevormd

3.3 Kaveluitgifte

De vastgoedmarkt toont nog steeds tekenen van verder herstel. Vooral in Ter Borch lopen de verkopen goed. Ten tijde van het schrijven van deze rapportage (zie datum bovenaan de tabel) zijn er in 2015 reeds 30 kavels gepasseerd en zijn er 47 opties op kavels. Voor het bedrijventerrein Vriezerbrug is er inmiddels een optie en serieuze belangstelling voor andere percelen.

Zie voor de aantallen onderstaande tabel kavelverkopen

Stand per 11 mei 2015					
Project / deelgebied	type	GREX- prognose aantal te passeren kavels 2015	Verkocht* aantal kavels - nog niet gepasseerd	Gepasseerd** aantal kavels in 2015	Opties op kavels
<i>Parkgebied Tuinwijk Ter Borch</i>					
Kroon van Tuinwijk kavels	projectmatig	2	1	1	0
<i>Waterwijk Zuid</i>					
Waterpoort kavel Appartementen	projectmatig	0	0	3	0
Warmoltseiland	projectmatig	1	0	0	0
Overige kavels Waterwijk incl. Woltsingel	particulier	7	3	3	6
<i>Waterwijk Noord Ter Borch</i>					
Garmpoleiland	projectmatig	10	0	0	0
<i>Rietwijk Zuid Ter Borch</i>					
De Grasjuffer	projectmatig	1	0	0	0
De Grasjuffer kavels overig	particulier	6	1	1	2
De Oeverlibel - PC Vastgoed	projectmatig	3	3	1	0
De Waterjuffer - Rotij Projecten	projectmatig	17	19	18	0
De Waterjuffer - overig	particulier	0	0	0	2
De Vuurjuffer - particulier	particulier	0	0	0	16
De Waterjuffer (tusseneilanden)	projectmatig	1	0	0	0
Totaal Ter Borch		48	27	27	26
Groote Veen vrije kavels	particulier	4	0	0	5
Groote Veen - De Hoorn PC Vastgoed	projectmatig	5	4	0	0
Groote Veen Plegt Vos / Groothuis	projectmatig	5	0	0	11
Totaal Groote Veen		14	4	0	16
Donderen	projectmatig	2	0	0	1
Zuidlaarderveen	particulier	0	0	0	0
Oude Tolweg	particulier	6	3	3	3
Zuidoevers	particulier	2	1	0	1
Eindtotaal		72	35	30	47
Bedrijventerrein Vriezerbrug	bedrijf	3.600 m ²	0	0	1

* definitie **verkocht**: getekende verkoopovereenkomst is retour ontvangen bij gemeente - het aantal kavels in deze kolom is jaaroverschrijdend, dit is incl. het aantal uit het voorgaande jaar

** definitie **gepasseerd**: aktepassering bij de notaris heeft plaatsgevonden en verkoopbedrag is betaald aan gemeente

4. Projecten niet in exploitatie

Boekwaarden per m2 van de projecten niet in exploitatie

De boekwaarden zoals deze worden weergegeven in onderstaande tabel zijn gebaseerd op de huidige boekwaarden. De maximale toegestane boekwaarde per m² wordt tevens aangegeven in de daarvoor bestemde kolom. De historische boekwaarde is de boekwaarde van de gronden per m² zonder rekening te houden met de reeds gevormde voorziening. Dus de werkelijke prijs van de gronden.

Project	Boekwaarde 1-1-2015	Uitgaven inkomsten 2015	Boekwaarde april 2015	Oppervlakte	Historische boekwaarde per m ²	Maximale toegestane boekwaarde per m ²	Reeds gevormde voorziening per 1 januari 2015
Verspreide Gronden	632.786	2.260	635.046	243.380	2,87	2,60	65.550
Vriezerbrug Zuid	1.526.125	-41.695	1.484.430	448.860	8,62	3,40	2.343.600
Loopstukken fase 2	142.792	0	142.792	54.920	8,53	2,60	325.523
Tienelwolde	304.735	753	305.488	33.442	9,13		
Prins Bernhardhoeve	362.365		362.365	16.500	21,96		
Broekveldt	19.071		19.071	7.335	108,02	2,60	773.226
Goudenregenlaan	37.065		37.065				
Kranenburg Zuid	855.344	52.515	907.859				
Gronden Onlandweg	834.753		834.753	321.059	20,15	2,60	5.635.479
Percelen Brongebied	270.066		270.066	117.420	19,38	2,30	2.005.013
Totaal	4.985.102	13.834	4.998.936	1.242.916			11.148.391

Voor het complex PBH is een maximale boekwaarde van € 22,- per m² gehanteerd.

Omdat deze in 2011 is bereikt, worden de kosten per 1 januari 2012 verantwoord op het initiatief "PBH voorterrein" en "PBH tijdelijke huisvesting".

In 2015 is tot medio april voor ca. € 9.100,- aan plankosten gemaakt. Deze kosten zullen (in eerste instantie) ten laste komen van het budget initiatieven. De kosten voor de uitwerking van de kadernota voorterrein PBH zijn conform besluit ten laste gebracht van programma 15. Zodra er duidelijkheid is over het vervolgproces en trekkerschap, zal er, indien nodig, krediet worden aangevraagd.

Voor de complexen Loopstukken fase 2, Tienelwolde, Prins Bernhardhoeve en Goudenregenlaan en voor complex Vriezerbrug Zuid en Kranenburg Zuid geldt dat de gronden (op termijn) in ontwikkeling zullen worden genomen.

De gronden in complex verspreide gronden zijn opgenomen in de door uw raad vastgestelde Nota Grondinventarisatie. Het merendeel van de daarin opgenomen gronden welke konden worden afgestoten zijn inmiddels daadwerkelijk verkocht.

De gronden in het complex Broekveldt biedt op termijn kansen voor een vraaggestuurde woningbouwontwikkeling. De eerdere plannen tot herinrichting van het brongebied gaan na het niet meer realiseren van de nabije woonwijk, niet meer door. Bekeken wordt in hoeverre de wens/ambitie voor herinrichting van dit gebied nog aanwezig is.

Dorpskern Eelde

Het herstructureringsproject dorpskern Eelde is buiten beschouwing gelaten in de tabel van het boekwaardeverloop. Er is namelijk geen grondexploitatie te verwachten waarbij een boekwaarde via actieve grondpolitiek kan worden terugverdiend.

De opdracht voor de dorpskern Eelde is de versterking van de economische functies te bereiken door inzet van de gemeentelijke eigendomspositie (vm. garage Koops) en herinrichting van de openbare ruimte.

Op 17 maart 2015 heeft de gemeenteraad opdracht gegeven aan het college om besprekingen te voeren met een tweetal marktpartijen voor de gesplitste levering van de locatie vm. garage Koops ten behoeve van het onderzoeken van de mogelijkheden en kosten van realisatie van een plan bestaande uit uitbreiding van de supermarkt alsmede een appartementenfunctie op het voorste gedeelte van die locatie en een plan op te stellen voor de inrichting van de openbare ruimte.

De onderhandelingsgesprekken met de marktpartijen zijn inmiddels ter hand genomen. Tevens wordt gekeken naar mogelijkheden om tot een besparing te komen op de kosten van de inrichting van de openbare ruimte.

Voor 1 juli a.s. wordt duidelijkheid verwacht over de uitkomsten van de besprekingen. Nieuwe informatie en of ontwikkelingen die zullen plaatsvinden, zullen actief met uw raad worden gedeeld.

In 2014 heeft uw raad hiervoor een krediet beschikbaar gesteld van € 200.000,- Hiervan resteert nog ca. € 50.000,- We verwachten dat dit voldoende is om bovengenoemde opdracht af te kunnen ronden.

4.1 Aandachtspunten en bijzonderheden per project

project	tijd	geld	kwaliteit
Dorpskern Eelde			

De aanduiding geld is rood omdat de uitkomsten van de onderhandelingen nog niet bekend zijn. Dit maakt ook dat de aanduiding tijd oranje is.

Dorpskern Eelde

- Onderhandelingsgesprekken met de marktpartijen zijn gestart
- Er wordt gekeken naar een verdere besparing op de kosten van de inrichting van de openbare ruimte (maximale kwaliteit tegen minimale kosten)
- Het resterende krediet is voldoende voor de lopende opdracht

project	tijd	geld	kwaliteit
Prins Bernhard Hoeve			

Zowel tijd en kwaliteit zijn aangeduid met oranje omdat de koers voor het vervolgproces nog niet helder is en de structuurvisie nog opgesteld dient te worden

Prins Bernhard Hoeve

- Uitgangspunt is een marktconforme ontwikkeling
- De kader stellende nota is vastgesteld en nadat de koers voor het vervolgproces helder is, kan gestart worden met het opstellen van de structuurvisie
- De uitgaven worden op dit moment (tijdelijk) ten laste gebracht van het budget initiatieven.
- Zodra een krediet voor het opstellen van de structuurvisie is gevoteerd zullen de kosten ten laste van dit krediet worden gebracht
- Omdat Leyten het eindigen van het erfpachtrecht betwist, wordt een gerechtelijke procedure hierover voorbereid.

5. Initiatieven

Vanaf 2014 vindt er jaarlijks een netto dotatie plaats van € 125.000,- ten gunste van de voorziening voor initiatieven.

Boekwaarde van de initiatieven

Per 1 januari 2015 was de boekwaarde van de initiatieven	€ 76.560,-
Reeds uitgegeven tot medio april 2015	<u>€ 38.700,-</u>
Stand per medio april 2015	€ 115.260,-

Het verloop van het budget initiatieven tot en met heden is als volgt te specificeren:

Budget Initiatieven

Stand per 1 januari 2015	135.919	
Afboeking niet verhaalbare kosten	<u>10.622</u>	
		125.297
Toevoeging 2015	<u>125.000</u>	
Beschikbaar budget 2015		250.297
Boekwaarde initiatieven	76.560	
Uitgaven 2015 tot medio april	38.700	
Verplichtingen	<u>45.000</u>	
		160.260
Stand medio april 2015		<u>90.037</u>

De verwachting is dat het budget over het jaar 2015 net voldoende zal zijn.

6. Risicoanalyse en weerstandsvermogen

Bij de actualisatie van de grondexploitaties worden, conform ons grondbeleid, risicoanalyses en scenarioberekeningen uitgevoerd. Voor deze tussenanalyse is dit niet gedaan omdat dit alleen nieuwe inzichten biedt wanneer ook de grondexploitaties worden herzien. Voor tussentijdse herziening van de grondexploitaties bestaat echter geen aanleiding.

De afgedekte risico's zoals aangegeven bij de jaarrekening blijven ongewijzigd en zijn als volgt:

Project	Risico 2015
Zuidoevers Zuidlaardermeer	167.074
Bedrijventerr.Vriezerbrug	0
Oude Tolweg	0
Groote Veen	958.000
Donderen	244.000
Dorpskern Eelde	610.000
Ter Borch	2.900.000
Kranenburg Zuid	350.000
Afgedekt ten laste van het weerstandsvermogen	5.229.074

Het project Oude Tolweg heeft een positieve boekwaarde (meer opbrengsten dan kosten). Om deze reden zijn er geen risico's meer afgedekt voor dit project. Voor het bedrijventerrein Vriezerbrug is, zoals eerder gemeld, een voorziening getroffen van € 464.152,-

Bij de eerstvolgende actualisatie van de grexen zal weer worden gekeken of deze risicoafdekking voldoende is.

Tot het einde van het jaar is de verwachte noodzakelijke risicoafdekking voor het grondbedrijf € 5.229.074,-

7. Vooruitblik

Ondanks dat zowel in Groote Veen als in bedrijventerrein Vriezerbrug meer belangstelling is getoond voor kavels en er sprake is van opties, blijven deze twee projecten voor wat betreft de verkopen punt van aandacht. Ook de commerciële voorzieningen in het Entreegebied Ter Borch en het vermarkten van Kranenburg Zuid worden nauwlettend gevolgd.

Bij de jaarrekening 2014 is de boekwaarde van het project Zuidlaarderveen (Zwarte Lent) afgeboekt en het project afgesloten. Op dit moment wordt met een ontwikkelaar de mogelijkheden verkend tot realisatie van twee 2-kappers op deze locatie. De kosten die moeten worden gemaakt voor de nodige voorbereidingen (planschadeanalyse e.d.) worden in eerste instantie ten laste gebracht van het budget initiatieven. Indien e.e.a. leidt tot een verkoop, zullen deze kosten in mindering worden gebracht op de verkoopopbrengst en weer worden toegevoegd aan het budget initiatieven. De resterende opbrengst vormt dan een incidenteel voordeel voor de algemene dienst.

Vanaf 2016 worden overheidsbedrijven belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Ook onze gemeente gaat met vennootschapsbelasting te maken krijgen. Kort gezegd betekent dit dat we (vennootschaps)belasting moeten gaan betalen over de winst welke is gerealiseerd door ondernemersactiviteiten. Onze verwachting is dat wij vooral bij het grondbedrijf hiermee te maken zullen gaan krijgen. De wet geeft op dit moment nog onvoldoende duidelijkheid over wat de financiële consequenties zullen zijn van de invoering van deze belastingplicht. Wij verwachten dat er in de loop van dit jaar meer informatie komt en hopen u hierover in de najaarsrapportage meer te kunnen melden.

Als vertrouwelijke bijlage bij deze rapportage zijn de projectfactsheets van de grote projecten bijgevoegd. Hierin wordt meer uitgebreid verslag gedaan van de huidige stand van zaken per project onder andere door gedetailleerde overzichten van de grex-hoofdposten en afwijkingen.

8. Multi Functionele Accommodaties

Omdat in 2012 blijkt dat de diverse MFA-projecten fors duurder zouden gaan uitvallen dan in de jaren daarvoor was berekend, heeft de gemeenteraad van Tynaarlo op 6 november 2012 de uitgangspunten IAB herijkt door vaststelling van de kadernota Integraal Accommodatiebeleid.

Deze kadernota geeft de denkrichting aan van het toenmalige college voor het totale IAB-beleid, inclusief een mogelijke manier de uitvoering daarvan te financieren. Bij de vaststelling van de kadernota is besloten om per deelvoorstel een bijbehorende dekking voor te stellen aan de raad, passend binnen de totale IAB-begroting.

Het huidige college heeft in haar manifest 2014-2018 "Samenwerken in Vertrouwen" opnieuw een analyse en herijking van het IAB aangekondigd: *"Ons gemeentelijk vastgoed voor welzijn, onderwijs en sport is sterk verouderd en vraagt om groot onderhoud. Wij kiezen daarom voor een uitgebreide analyse en herijking van nut, noodzaak en gehanteerde uitgangspunten van het IAB-beleid."* Dit, omdat naar mening van het college de financiële positie van de gemeente, als óók de twijfels over de effecten van de uitgevoerde projecten en de kosten ervan, vragen om een herbezinning van het integraal accommodatiebeleid.

Met het vaststellen van de Perspectievennota 2014 en de daarop volgende begroting 2015 heeft u als raad formeel opdracht gegeven tot het uitvoeren van een project om te komen tot herijking van het IAB. Dit project wordt uitgevoerd in twee fasen:

- Fase 1: inventarisatie
- Fase 2: uitwerking scenario's voor de uitvoering van het IAB binnen de kaders.

Middels een werkconferentie hebben wij uw raad op 24 maart 2015 geïnformeerd over de uitkomsten van de eerste, inventariserende fase. Deze inventarisatie bestond uit 3 pijlers, te weten:

1. de ambitie van de vastgestelde plannen (wat is de wens?);
2. de normering en regelgeving (wat is onze gemeentelijke taak en welke normbedragen horen daarbij?);
3. de financiële dekking (wat is het beschikbare budget voor deze plannen?).

De uitkomst van de inventarisatiefase is dat wij geconstateerd hebben dat het ambitieniveau van de IAB-plannen en het beschikbare budget niet met elkaar in balans zijn. Overigens, ook de wettelijke taak die de gemeente heeft op het gebied van onderwijshuisvesting en sportonderwijs (uitgedrukt in VNG-normbedragen) en het ambitieniveau van de plannen zijn (met een factor 3!) uit balans. Een koerswijziging op het dossier IAB is in onze ogen dan ook noodzakelijk.

Op basis van de verantwoordelijkheid die wij voelen om een duurzaam en financieel bestendig beleid te voeren, willen wij het ambitieniveau en het beschikbare budget met elkaar in balans brengen. De beleidslijn die wij daarbij zo veel mogelijk willen volgen is:

- structurele lasten worden gedekt door structurele inkomsten;
- (openstaande) rekeningen worden direct betaald en niet doorgeschoven naar de toekomst;
- geld wordt pas uitgegeven als het ook daadwerkelijk verdiend is.

Op dit moment bevinden wij ons in de 2^e fase van de herijkingsopdracht van uw raad. In deze fase zal bestuurlijk de vraag beantwoord moeten worden: 'Wat willen wij: vasthouden aan het MFA-concept of juist niet?'

Hier ligt een link met de in ons collegemanifest beschreven visie en met het rapport van de rekenkamercommissie onderwijshuisvesting. Daarin staan o.a. aanbevelingen over onderwijshuisvesting, het gezamenlijk in beeld brengen van de onderhoudsstaat van de schoolgebouwen en inhoudelijke samenwerking cq. 7-tot-7-beleid. Vanzelfsprekend zullen ook uw raad en de externe participanten bij deze 2e fase betrokken worden.

Een voorstel voor kaders om te komen tot uitwerkingsscenario's zullen wij op 30 juni 2015 aan uw raad voorleggen.

Momenteel bevindt er zich nog één concreet IAB-project in de (afronding van de) realisatiefase, namelijk de MFA Zeijen (finalisering gebruiks- en exploitatieafspraken en eindafrekening). De factsheet hiervan treft u hierna aan. De verwachting is dat wij in de 2e helft van dit jaar dit project Zeijen afronden. Uw raad wordt daarover dan schriftelijk over geïnformeerd. De overige IAB-locatieontwikkelingen zijn on hold gezet, in afwachting van de nadere herijking van het IAB.

De uitvoerings- en beheerskosten welke momenteel worden gemaakt worden ten laste van het budget IAB gebracht.

9. Transities

Voorjaarsbrief 2015 – eerste meting 2015

1. Inleiding en samenvatting

In december 2014 is de notitie Monitor Decentralisaties Sociaal Domein 2015 in het college vastgesteld en ter kennisgeving aangeboden aan de gemeenteraad. In deze notitie is beschreven hoe de monitoring wordt opgebouwd en hoe informatie verzameld wordt. Vervolgens is in januari 2015 een eerste nulmeting gedaan voor de budgetten die gemoeid zijn met de transities. De uitkomst was toen dat er voor de nieuwe taken van het Sociaal Domein een tekort verwacht werd van ca. €1,1 miljoen. Daarnaast is in deze nulmeting is ook aangegeven dat monitoring via de reguliere P&C-cyclus (bij voorjaars- en najaarsbrief) plaats gaat vinden.

Wat weten we niet

Op een aantal onderdelen die we in de notitie Monitoring hebben benoemd kan nog geen resultaat gegeven worden bij de Voorjaarsbrief van 2015. Reden daarvoor is dat verschillende digitale gegevensknooppunten nog niet werken en derhalve onvoldoende data zijn binnengekomen waaraan conclusies kunnen worden verbonden. Daarnaast is er met betrekking tot jeugd nog geen rapportage ontvangen vanuit Drenthe. Ook monitoringsinstrumenten (landelijk) zijn nog niet zodanig ingericht en toegerust dat deze de gevraagde informatie kunnen leveren.

Wat weten we wel

In deze monitoring zal worden aangegeven hoe het proces tot nu toe gaat, wat is er al afgerond en wat er op korte termijn nog gaat gebeuren. Daarnaast is de notitie Nulmeting Budgetten 2015 Decentralisaties van januari 2015 het uitgangspunt, die in deze notitie op een aantal onderdelen geactualiseerd zal worden. De inzichten vanuit onze eigen administratie en de actuele informatie van de meicirculaire is ook verwerkt in deze monitor.

Samenvatting

In deze notitie geven we een update van de notitie Nulmeting Budgetten Decentralisaties (januari 2015). Bij de nulmeting werd een overschrijding van 1.1 miljoen voorzien. Deze overschrijding werd veroorzaakt door:

- a) Hogere aantallen en kosten van Persoonsgebonden Budgetten (€ 700.000)
- b) Een relatief groot aantal jeugdzorg-clienten in interventieniveau 4 en 5. De budgetten die op basis van profijtbeginsel worden afgerekend (€300.000).
- c) Tekort in totale jeugdbudget (Drentse samenwerking) (€ 100.000)
- d) Aanloopkosten sociale teams (€ 135.000)

Hierbij werd als dekking ingezet een bedrag uit 2014 van ruim € 196.000.

Het aantal inwoners dat zorg ontvangt (Wmo en Jeugdhulp) lijkt nu lager te zijn dan bij eerdere (voorlopige) metingen. Ook de meicirculaire van het Rijk gaat uit van lagere aantallen cliënten; Daarom zijn bij Wmo Nieuw en Jeugd kortingen in de door de gemeente te ontvangen rijksbudgetten van 2015 toegepast. We hopen dat beide ontwikkelingen voor de gemeente parallel lopen. Omdat er op dit moment nog geen realisatiecijfers beschikbaar zijn (of onvoldoende betrouwbaar), stellen we op deze onderdelen voor, op dit moment geen verstrekkende conclusies te trekken voor het te verwachten tekort van 2015.

Wij denken de uitvoeringskosten in 2015 binnen de daarvoor beschikbare middelen op te kunnen vangen.

De beleidswijziging op Hulp bij huishouden heeft plaatsgevonden. Echter anders dan vooraf ingeschat is een kleiner deel van de cliënten naar een algemene voorziening verwezen (55% in werkelijkheid, tegen een aannahme van 70%). Daarnaast heeft de voorbereiding van de wijziging meer tijd gevegd dan ingeschat: bij 150 inwoners (85+) is extra onderzoek gedaan door de Sociale Teams, bij hun is de overgangstermijn niet 4 maanden geweest, maar 6 maanden. Beide ontwikkelingen brengen extra kosten met zich mee. De gemeente Tynaarlo heeft zogenaamde HHT middelen ontvangen van het Rijk waarmee maatregelen bekostigd kunnen worden die de werkgelegenheid bij zorgaanbieders van huishoudelijke hulp moet stimuleren/ behouden. De gemeente Tynaarlo voldoet hiervan een korting op het uurtarief voor Hulp bij het huishouden in de jaren 2015 en 2016 voor de inwoners die hun Hulp bij het huishouden zelf moeten gaan betalen en regelen en dit niet meer via de gemeente ontvangen. Minder mensen dan verwacht maken gebruik van deze regeling. Deze overgebleven extra Rijksmiddelen HHT kunnen ingezet worden voor het tekort op de huishoudelijke hulp. Wij ramen geen tekort op huishoudelijke hulp.'

Beschermd wonen: Vanaf 1 januari is de gemeente Assen als centrumgemeente verantwoordelijk voor het organiseren van beschermd wonen in de regio. Op basis van het aantal cliënten en de bijgestelde rijksbijdragen voor beschermd wonen verwacht Assen nog een tekort van ruim € 1.9 miljoen. Wij nemen op basis daarvan in onze notitie € 190.000 op als mogelijk nadeel voor onze gemeente.

Concluderend zouden we op dit moment rekening willen houden met een tekort in 2015 op het budget Decentralisaties in dezelfde orde van grootte als bij de "0 meting", namelijk € 1.1 miljoen.

De belangrijkste tegenmaatregelen zijn voor 2015:

- Basis op orde (administratief, financieel, juridisch) , zodat met de juiste inzichten zo goed mogelijk en adequaat kan worden gereageerd. Nu is het nog niet "de druk op de knop" om informatie te genereren en is het daarom onmogelijk goed en snel te reageren.

- Accountmanagement en aandacht voor afspraken bij zorgaanbieders.
- De herindicaties jeugd, Wmo en maatwerkvoorziening hulp bij huishouden uitvoeren in 2015, zodat zicht ontstaat op de huidige populatie cliënten, hun zorgbehoefte, eventuele transformatiedoelstellingen en het hieraan gekoppelde middelenbeslag.

Wij stellen voor op basis van de verdere informatie die beschikbaar is in het najaar (meer realisatiecijfers, beschikbare informatie over jeugd vanuit Drenthe) om bij de najaarsnota het beeld voor de verwachtingen van 2015 en 2016 in beeld te hebben.

2. Inhoudelijke stand van zaken

a) Participatie

Op 1 januari 2015 is de Participatiewet in werking getreden. De wet is bedoeld om meer inwoners, ook inwoners met een beperking, regulier aan het werk te krijgen.

Het beleid van de Participatiewet is onderdeel van het gemeentelijk sociale beleid. Het beleid is afgestemd met de overige domeinen. De inwoner is binnen twee stappen op de juiste plek en wordt integraal benaderd.

De Participatiewet leidt ertoe dat gemeenten te maken krijgen met grotere groepen werkzoekenden die een beroep (kunnen) doen op ondersteuning bij het vinden van werk. Deze uitbreiding van de doelgroep bestaat voor het grootste deel uit inwoners die wel kunnen werken, maar die niet in staat zijn om het minimumloon te verdienen. Voor deze nieuwe instroom is het vanaf 2015 niet langer mogelijk om een beroep te doen op de Wet sociale werkvoorziening of de Wajong.

Er wordt gewerkt aan een bedrijfsplan om te komen tot één uitvoeringsorganisatie voor de Participatiewet (deze zal bestaan uit de ISD en Alescon). Op dit moment is er geen aanleiding om te veronderstellen dat de ontwikkelingen in 2015 moeten leiden tot bijstelling van de plannen voor de begroting 2015, zowel financieel als anderszins.

b) Jeugd

Met de Jeugdwet als basis voeren de gemeenten in Drenthe sinds 1 januari 2015 de bedrijfsvoering op de jeugdhulp gezamenlijk uit. Het overgrote deel van de gecontracteerde zorgaanbieders heeft voor 2015 een budgetplafond meegekregen waarvoor zij jeugdigen (gebaseerd op het aantal jeugdigen in 2014) moeten voorzien van hulp en ondersteuning. Hierbij is deels sprake van continuïteit van zorg. Voor Tynaarlo zijn dit 575 jeugdigen.

Daarnaast maakt er een deel van de jeugdigen gebruik van een PersoonsGebondenBudget (PGB). In het kader van continuïteit van zorg gaat het in Tynaarlo om 119 jeugdigen die een PGB indicatie heeft welke (deels) in 2015 doorloopt. Met deze jeugdigen zal in 2015 een gesprek plaatsvinden over herindicatie. Deze herindicatie is nodig om te kunnen beoordelen

of het huidige aanbod jeugdhulp nog past, dit zal een aanzienlijk capaciteitsbeslag leggen op de organisatie.

Over de financiële consequenties van de transitie valt op dit moment nog niets te zeggen. De verwachting is dat medio juni 2015 via de penvoeder financiën (gemeente Emmen) er een eerste overzicht komt over het budget jeugdhulp. Zowel het deel waar het profijtbeginsel als solidariteit op van toepassing is. In deze periode worden via de transformatiemonitor eveneens cijfers opgeleverd rond de cliëntenstroom binnen de zorgstructuur (interventieniveaus) zoals in Drenthe is bedacht.

c) WMO nieuw en WMO oud (HH)

Bij de overdracht van de nieuwe WMO taken zijn ongeveer 340 klanten die vanaf 1 januari 2015 Begeleiding, Logeren en/of Dagbesteding via de WMO zouden moeten krijgen (met een overgangsrecht AWBZ). Bij ongeveer 50% van deze klanten is geen zorgaanbieder bekend of is een (duidelijke) indicatie aanwezig.

Door het uitvoeren van herindicaties moet duidelijk worden wat de status is van deze klanten. Hebben deze klanten geen zorg of indicatie, hebben zij hun indicatie (nog) niet verzilverd, of is de basislijst niet volledig? De organisatie van herindicaties Wmo heeft hoge prioriteit en moeten voor het einde van 2015 afgerond zijn.

De beleidswijziging Hulp bij huishouden heeft plaatsgevonden. Echter anders dan vooraf ingeschat is een kleiner deel van de cliënten naar een algemene voorziening verwezen (55% in werkelijkheid, tegen 70% geschat). Daarnaast heeft de voorbereiding van de wijziging meer tijd gevergd dan ingeschat. Beide ontwikkelingen brengen extra kosten met zich mee.

d) Uitvoeringsorganisatie (Team Wmo en Jeugd)

De overgangsdatum van 1 januari 2015 is voor inwoners met Zorg in Natura, die vanuit AWBZ of jeugdzorg kwamen relatief rustig verlopen; het overgangsrecht helpt daarbij.

De eerste maanden van het team Wmo en Jeugd kenmerkten zich door grote betrokkenheid van de medewerkers met de (vragen van) inwoners. Er hebben ons geen signalen bereikt over inwoners die tussen wal en schip zijn gevallen. Wel hebben inwoners te maken gehad van niet-tijdig uitbetaalde PGBs, de wijzigingen in de Huishoudelijke hulp, en onduidelijkheden in de afbakening tussen Wmo-Zorgverzekeringswet-Wet Langdurige Zorg en Jeugdwet-Wet Langdurige Zorg— en Passend onderwijs.

Alle teams hadden daarnaast te maken met leerprocessen in nieuwe taken en wetgeving, inrichten van ict-systemen, meer inzicht in aantallen cliënten, oppakken van herindicaties, het vervullen van de laatste vacatures, wisselingen in de leidinggevende en teamvorming.

De ervaring van de eerste maanden van 2015 is dat de transitie nog een flinke portie energie en doorzettingsvermogen nodig heeft. Het is belangrijk eerst de basis op orde te hebben (qua dienstverlening, juridisch, financieel, administratief en organisatorisch). Dan kan ook de managementinformatie beter geleverd worden. Daarna kan meer energie gezet worden op de transformatie (naar een ander, lichter aanbod). Vanzelfsprekend wordt dit aspect in de sociale teams en Toegangsteam jeugd nu meegewogen, maar hiermee stelselmatig aan de slag gaan, kan op dit moment nog geen prioriteit krijgen.

Om de basis op orde te krijgen kost meer tijd dan dat van te voren was ingeschat. Dit heeft gevolgen, zo zijn we veel minder ver met herindicaties dan van te voren werd verwacht. Wel zullen de herindicaties in 2015 afgerond worden. Hierop zal een personele – extra- inspanning moeten worden geleverd. Behalve dat het de werkdruk hierdoor hoog blijft, levert dit financieel ook een nadeel op.

Op dit moment zijn we bezig de laatste werkzaamheden vanuit het project Transitie af te ronden. Tegelijkertijd wordt nagedacht en met alle partijen – intern en extern- gesproken over de agenda voor het transformatieprogramma. In bijlage 1 kunt u hier meer over lezen. In het najaar zal uw raad een voorstel voor het Transformatieprogramma worden voorgelegd.

Met een personeelsbudget van 1,5 miljoen lijkt de uitvoeringsorganisatie in 2015 uit te komen.

3. Feiten en Cijfers

Algemeen

Algemene cijfers rond bevolking, bevolkingssamenstelling, percentage jeugdigen, aantal huishoudens, werkloosheidscijfers en zorggebruik zijn van belang voor de ontwikkeling van de ondersteuningsopdracht die gemeente heeft in het sociale domein. Deze cijfers horen dan ook thuis in de monitoring. U treft ze aan in bijlage 2. Hieronder trekken we de conclusies op basis van bovenstaande voor Tynaarlo:

- Er is sprake van lichte groei van de bevolking, er is ontgroening en vergrijzing van de bevolking in Tynaarlo,
- Als gevolg van onder meer de individualisering en vergrijzing stijgt het aandeel eenpersoonshuishoudens sterker dan andere samenlevingsvormen.
- Ten opzichte van Drenthe kent Tynaarlo relatief minder kinderen in jeugdzorg.

- Op alle onderdelen kent Tynaarlo minder uitkeringen dan gemiddeld in de provincie Drenthe. Het werkloosheidspercentage is lager dan gemiddeld in Drenthe.
- Het percentage van de huishoudens dat gebruik maakt van meer dan één regeling in het sociale domein is in Tynaarlo iets hoger dan de landelijke trend (51,5%) en lager dan gemiddeld in Drenthe (57,7%)
- Het aantal inwoners dat gebruik maakt van Wmo (inclusief huishoudelijke hulp) en Jeugdzorg is momenteel lager dan in eerdere metingen werd vastgesteld.

Aantallen cliënten Wmo, Jeugd en Beschermd Wonen in Tynaarlo

Meer specifiek van belang zijn nu de gegevens met betrekking tot Wmo en Jeugd. Deze cijfers zijn afkomstig van onze eigen administratie.

Bij de nulmeting is er een aantal uitgangspunten aangehouden om te kunnen bepalen waar de gemeente financieel gezien staat binnen de overgehevelde taken van het Sociaal Domein.

Hieronder wordt in een tabel weergegeven welke uitgangspunten, m.b.t. de aantallen bij de nulmeting gehanteerd zijn (o.b.v. inkoopcontracten), welke aantallen er in januari 2015 bekend waren (o.b.v. Vektis bestanden) en welke aantallen er nu bekend zijn bij de administratie (ook o.b.v. Vektis bestanden).

De conclusie luidt dat het aantal inwoners dat gebruik maakt van Wmo (inclusief huishoudelijke hulp) en Jeugdzorg is momenteel lager dan in eerdere metingen werd vastgesteld.

Type zorg	Aantallen bij VJB 2015	Aantallen per januari 2015	Nulmeting Januari 2015 *
WMO Awbz - Dagbesteding	66	62	71
WMO Awbz - Begeleiding	107	100	117
WMO Awbz - Kortdurend verblijf	5	4	5
WMO-PGB (totaal)	90	114	Gebaseerd op voorschot betaling aan SVB
- Pers.verz.	8	11	
- Begeleiding ind.	59	70	
- Begeleiding groep	22	26	
- Verblijf tijdelijk	1	7	
Beschermd wonen (totaal)	88	121	Niet meegenomen bij nulmeting
- ZIN	69		
- PGB	19		
- Niet verzilverde indicatie	21		
WMO Huish. hulp (totaal)	755	900	900
- PGB	45		
- Maatwerk, ZIN	319	270	270
- Alg.voorz. ZIN	391	630	630
- Waarvan minimale	137	220	220

eigen bijdrage			
Jeugd PGB (totaal)	119	156	Gebaseerd op
- Pers.verz.	15	23	voorschot
- Begeleiding ind.	52	60	betaling aan
- Begeleiding groep	41	50	SVB
- Verblijf tijdelijk	9	21	
- onbekend	2	2	
Jeugd ZIN (totaal)	575**		

Tabel: aantal inwoners uit Tynaarlo die gebruik maken van voorzieningen van het Sociaal Domein

*bij de nulmeting waren de aantallen tussen verschillende bestanden aanwezig. In de kolommen komt dat tot uiting omdat de gehanteerde aantallen bij nulmeting af kunnen wijken

van de Vektis bestanden die in januari 2015 ook bekend waren.

** hierop heeft de controle van het woonplaatsbeginsel nog niet plaatsgevonden.

4. Financiën Decentralisaties

In dit hoofdstuk beschrijven we de ontwikkelingen in de Rijksbijdrage Sociaal Domein (op basis van de Meicirculaire 2015) en vervolgens een update van de uitgaven in het sociale domein. We maken hierbij de vergelijking met de notitie Nulmeting Budgetten Decentralisaties.

4.1.1 De rijksbijdragen voor Tynaarlo op basis van de Meicirculaire 2015

In deze paragraaf geven we overzicht van de budgetten in het kader van de Integratieuitkering Sociaal Domein (Wmo Nieuw en Jeugd, wsw en reïntegratiebudget), de Integratieuitkering Wmo (oud) en budget Wmo voor de centrumgemeente Assen (beschermd wonen).

De achterliggende wijzigingen in de rijksbijdrage zoals in de Meicirculaire 2015 beschreven, treft u aan in bijlage 3.

4.1.2 Budgetten in de komende jaren

In de mei-circulaire zijn de volgende budgetten voor de gemeente Tynaarlo weergegeven:

Mei-circulaire 2015: Integratie-uitkering Sociaal Domein							
Jaar	WMO nieuwe taken (alle gemeent en)	Jeugd	Re- integratie	Wsw	Totaal Sociaal Domein	Integratie - uitkering WMO (oud)	WMO nieuwe taken (centrum gemeente Assen)
2015	3.683.692	6.559.767	568.659	2.515.744	13.327.862	2.581.953	33.715.041
2016	4.213.872	5.766.919	605.001	2.338.933	12.924.725	2.336.323	31.829.969
2017	4.250.707	5.334.925	647.344	2.150.455	12.383.431		33.232.725
2018	4.117.424	5.352.422	707.109	1.975.457	12.152.412		34.259.812
2019	4.077.503	5.359.642	737.949	1.846.459	12.021.553		35.039.840
2020	4.093.689	5.359.642	760.720	1.716.720	11.930.771		35.038.611

Tabel: De ontwikkeling van de Rijksbijdrage voor het Sociaal Domein

*de Integratie-uitkering Wmo zal voor de jaren 2017 en verder nog herberekend worden in verband met het feit dat mensen langer thuis blijven wonen (minder instroom in de Wet Langdurige Zorg).

Omdat er voor de Jeugdhulp samenwerken met de alle 12 Drentse gemeenten is het goed om ook in beeld te hebben hoe de financiële ontwikkeling is van het totale budget voor jeugdhulp van de 12 Drentse gemeenten.

Mei-circulaire 2015: Ontwikkeling Rijksbijdrage budget Jeugdhulp Drenthe				
Uitkeringsjaar	2015		2016	
Gemeentenaam	Jeugd		Jeugd	
Assen	23.936.568	19,335%	20.917.088	18,378%
Coevorden	7.930.144	6,406%	7.045.143	6,190%
Emmen	30.311.824	24,484%	28.085.049	24,676%
Hoogeveen	15.979.740	12,908%	14.555.783	12,789%
Meppel	7.928.025	6,404%	7.651.162	6,722%
Aa en Hunze	5.306.697	4,286%	4.910.905	4,315%
Borger-Odoorn	5.828.457	4,708%	6.064.204	5,328%
De Wolden	3.283.340	2,652%	3.279.773	2,882%
Noordenveld	5.752.438	4,647%	5.543.262	4,870%
Westerveld	4.173.471	3,371%	3.470.712	3,049%
Tynaarlo	6.559.767	5,299%	5.766.919	5,067%
Midden Drenthe	6.809.965	5,501%	6.526.272	5,734%
	123.800.437	1	113.816.273	1

Tabel: Ontwikkeling Rijksbijdrage budget Jeugdhulp Drenthe

Uit bovenstaande kan de conclusie getrokken worden:

- De Wmo-uitkering voor nieuwe taken stijgt, eerst meer, per saldo met 400.000
- De uitkering 2015 voor de totale Drentse jeugdhulp daalt van €128.300.000 (budget bij decembercirculaire) naar €123.800.000 in 2015. In 2016 daalt deze nog meer namelijk nog €10,0 miljoen extra.
- De uitkering voor jeugdhulp in de gemeente Tynaarlo daalt met 1,2 miljoen, Ons aandeel binnen Drenthe blijft nagenoeg hetzelfde (van 0,527 naar 0,5299)
- De uitkering voor reïntegratie stijgt met 100.000 euro
- De uitkering voor Wsw daalt (conform verwachting, doelgroep daalt ook met ca 5% per jaar)

4.1.3 Budgetten 2015

In onderstaande tabel treft u de ontwikkeling van de budgetten voor 2015 aan.

Bijdrage van het rijk	Mei-circulaire 2015	December- circulaire 2014	Kadernota WMO/Jeugd/ Participatiewet
Integratie uitkering WMO Huishoudelijke hulp	2.581.953	2.598.574	2.616.456
Extra decentralisatie uitkering huishoudelijke hulp	315.900	315.900	0
Sociaal Domein WMO 2015	3.683.692	3.736.049	3.764.555
Totaal WMO	6.581.545	6.653.523	6.381.011
Integratie uitkering Jeugdhulp	6.559.767	6.759.709	6.759.709
Subtotaal	13.141.342	13.413.232	13.140.720
Participatiewet			
Wsw	2.515.744	2.491.240	2.491.240
Reïntegratie	568.659	583.000	583.000
Totaal	16.225.715	16.484.472	16.214.960

Tabel : Verloop ontvangen bijdragen van het Rijk in circulaire en vastgestelde kadernota's

4.2 Financiële verschillen ten opzichte van de Nulmeting

Het totale budget voor de taken van het Sociaal Domein is verlaagd ten opzichte van de Decembercirculaire 2014. Dit verschil bedraagt €271.890 (nadelig)

De oorzaak is dat de budgetten voor Wmo en Jeugd zijn verlaagd in verband met de zogenaamde Wlz-indiceerbaren. Het budget voor de nieuwe WMO taken is naar beneden bijgesteld met €52.300. Het budget voor de jeugdhulp is naar beneden bijgesteld met €199.912.

In de notitie Nulmeting werd een overschrijding van 1.1 miljoen voorzien. Deze overschrijding werd veroorzaakt door:

- a) Hogere aantallen en kosten van Persoonsgebonden Budgetten voor Wmo en Jeugd (N 700.000),
- b) Een relatief groot aantal jeugdzorg-cliënten in interventieniveau 4 en 5. De budgetten die op basis van profijtbeginsel worden afgerekend (N 300.000).
- c) Tekort in totale jeugdbudget (Drentse samenwerking) (N 100.000)
- d) Aanloopkosten sociale teams (N 135.000)

Hierbij werd als dekking ingezet een over te hevelen bedrag uit 2014 van € 196.507.

De actuele stand van zaken hierin is:

WMO en jeugd

Voor de onderdelen a, b en c geldt dat de aantallen cliënten nu iets lager blijken te liggen. Bijvoorbeeld voor jeugdhulp (PGB) geldt dat bij de nulmeting de tweede levering van gegevensoverdracht PGB (van november 2014) als basis is gebruikt. Voor de gemeente Tynaarlo was toen een PGB beslag bekend van €1.218.000,-. Dit bedrag sloot aan bij het voorschot dat door de gemeente betaald is aan de SVB. Inmiddels is de derde levering van gegevensoverdracht PGB ontvangen. Nu is er een PGB beslag bekend van €977.000,- (de voorschotbetaling is echter – nog- niet - aangepast).

Dit strookt met het beeld van de neerwaarts bijgestelde rijksbijdrage in verband met cliënten die niet naar de gemeente zijn overgeheveld (Jeugd en Wmo) maar naar de Wet Langdurige Zorg zijn gegaan. Omdat realisatiecijfers ontbreken, kunnen we nu geen goed beeld geven wat dit voor Tynaarlo betekent. **We stellen voor deze onderdelen voor om de realisatiecijfers af te wachten, die later dit jaar verschijnen.**

Uitvoeringsorganisatie

Voor de uitvoeringsorganisatie (onderdeel d) is in 2015 een budget van ca € 1.5 miljoen geraamd. Op dit moment lijkt het erop dat dit voldoende is. **Het bedrag van € 135.000 dat bij de nulmeting als overschrijding was verwacht kan hiermee vervallen.**

Daarnaast zijn er nog andere wijzigingen ten opzichte van de Nulmeting:

Wmo Huishoudelijke hulp

Bij de vaststelling van de kadernota Wmo (september 2014) is een inschatting gemaakt van de te verwachten uitgaven voor Huishoudelijke hulp.. Daarbij zijn aannames gedaan met betrekking tot het aantal maatwerk- en algemene voorziening en het aantal mensen dat een minimale eigen bijdrage betaald. En ook is er een aanname gedaan voor de overgangsregeling.

Bij het opstellen van deze monitor worden op basis van inzichten een aantal aannames bijgesteld. Er zijn minder Wmo klanten die huishoudelijke hulp nodig hebben, maar zijn er wel meer maatwerk voorzieningen dan vooraf ingeschat werd. Daarnaast is het ook niet gelukt om in 2015 de overgangsregeling voor een deel van onze inwoners slechts 4 maanden te laten doorlopen. In de huidige berekening is een overgangsregeling van 6 maanden meegenomen voor onze inwoners ouder dan 85 jaar.

Tenslotte is in de mei-circulaire 2015 de Integratie-uitkering Wmo naar beneden bijgesteld. Aan de andere kant zullen verwachten wij door minder aanvragen budget over te houden op extra beschikbaar gesteld rijksbudget voor toelagen in de huishoudelijke hulp. **Wij verwachten dat we in 2015 met middelen uit kunnen komen, Wel is het een aandachtspunt wat de structurele effecten zijn van minder klanten aan de ene kant, maar ook meer maatwerk voorzieningen aan de andere kant. Wij zullen daar bij de najaarsbrief een inschatting van maken.**

Beschermd wonen (N 190.000)

Vanaf 1 januari is de gemeente Assen als centrumgemeente verantwoordelijk voor het organiseren van beschermd wonen in de regio. Op basis van het aantal cliënten per 1 januari 2015 was het verwachte tekort voor 2015 6,2 miljoen euro. Op basis van het aantal cliënten dat in zorg is per eind april, doorgetrokken naar het eind 2015 met een trend van 5% en een rijksbijdrage van 25 miljoen, zou het tekort 10,5 miljoen bedragen (zonder bijstelling van de rijksbijdrage). Daarnaast is er nog een aantal niet 'geactiveerde'// verzilverde indicaties. Het is onduidelijk of dit nog zal leiden tot een extra nadeel.

Een eventueel tekort zal (wettelijke verplicht) verdeeld gaan worden over de verschillende gemeenten in de regio, waarvoor de gemeente Assen het beschermd wonen verzorgt. Afhankelijk van welke verdeelsleutel gekozen gaat worden, moeten we rekening houden met een aandeel in het tekort van tussen 7 en 12 %.

Bij de nulmeting is hier geen rekening mee gehouden. Dit omdat door het Rijk is toegezegd de korting te compenseren bij de mei-circulaire 2015. Bij de meicirculaire 2015 is het budget van de gemeente Assen gestegen van 25 miljoen naar 33 miljoen. Dit budget kan nog worden bijgesteld in de septembercirculaire 2015, afhankelijk van grote tekorten in andere steden.

Rekening houdend met deze onzekerheid, begroot Assen het tekort nu op € 1.877.202. **We nemen in deze notitie een nadelig saldo op van € 190.000 (obv ons aandeel in het tekort van gemiddeld 10%).**

Totaal

In totaliteit betekent het dat wij op basis van deze inzichten een nadelig resultaat over 2015 verwachten dat in dezelfde orde van grootte ligt als bij de 0 meting aangegeven. Opgeteld komt het verwachte negatieve resultaat nu ook uit op ca € 1.1 miljoen

4.3 Tegenmaatregelen

Als tegenmaatregelen om dit tekort omlaag te krijgen, zien we voor 2015:

1^e de noodzaak om in de uitvoering de basis op orde te krijgen. Dit betreft de dienstverlening (frontoffice): telefonie, het zo goed mogelijk functioneren van de sociale teams en het Toegangsteam Jeugd binnen hun doelstelling om zowel preventief te werken als ook als vangnet te fungeren. Dit betreft ook de backoffice: juridisch, financieel/ administratief en organisatorisch). Dan kan ook de managementinformatie beter geleverd worden. Daarna kan meer energie gezet worden op de transformatie (naar een ander, lichter aanbod). Vanzelfsprekend wordt dit aspect in de sociale teams en Toegangsteam jeugd nu meegewogen, maar hiermee stelselmatig aan de slag gaan, kan op dit moment nog geen prioriteit krijgen.

2^e Daarnaast moeten in 2015 alle herindicaties (Wmo en Jeugd) worden uitgevoerd. Als dit is gebeurd is er duidelijkheid over het werkelijke cliëntenbestand, de middelen die hiermee gemoeid zijn en kan een inschatting gemaakt worden van de wijze waarop/ mate waarin transformatie kan plaatsvinden. Dan kan ook Tynaarlo gaan werken aan een meerjarenplanning om zo snel mogelijk deze taken adequaat en binnen budgettair neutraal kan uitvoeren.

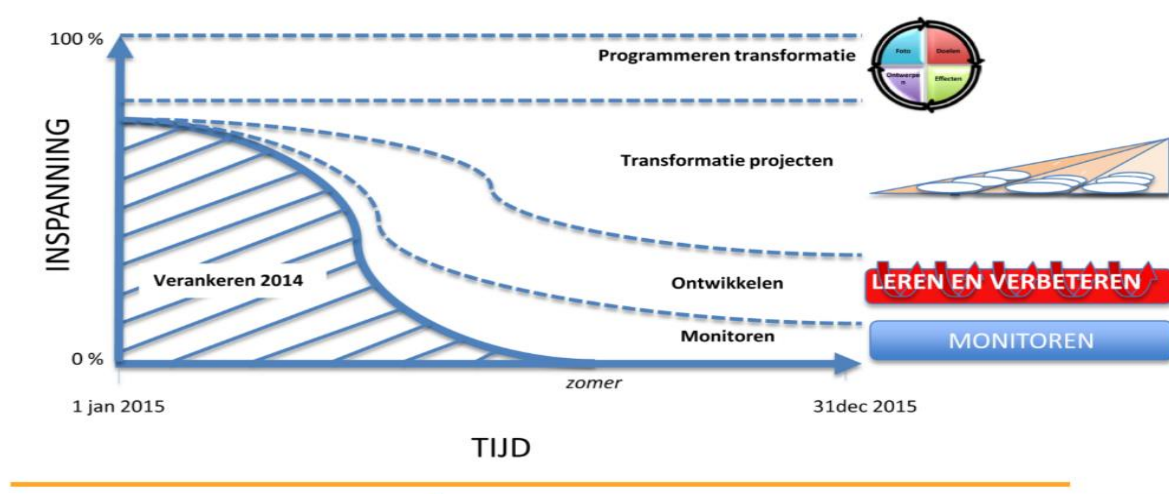
Bijlagen:

- 1.1 Afronding project Transitie en opstarten programma Transformatie
- 1.2 Algemene cijfers van de gemeente Tynaarlo
- 1.3 Ontwikkelingen in de Rijksbijdrage, Meicirculaire 2015

BIJLAGE 3.1 : Afronding transitie en opstarten transformatie

In Tynaarlo is in 2012 gestart met de voorbereidingen voor de nieuwe taken in het Sociaal Domein. Dit heeft ertoe geleid dat we per 1 januari 2015 transitieproof zijn. Zo concludeerde de accountant in zijn audit (begin 2015).

In het eerste half jaar vinden er nog afrondende werkzaamheden plaats in het kader van het project Transitie. De invoeringstijd was dermate kort dat voor sommige zaken een voorlopige regeling is vastgesteld, dat andere zaken nog niet ver genoeg zijn ontwikkeld en er zaken naar 2015 zijn geschoven.

Afbeelding 1: van Transitie naar Transformatie

Beleidsmatig zijn dit nog de volgende werkzaamheden:

- Inrichten contractmanagement en accountmanagement;
- Overdracht van kennis en achtergronden van beleid aan uitvoeringsorganisatie;
- Fine-tuning van beleid met praktijk: beleid maken en/of bijstellen;
- Implementatie in de lijn van projectonderdelen;
- Opbouwen en inrichten van uitvoeringsorganisatie Participatiewet

Voor de uitvoering zijn het nog de volgende werkzaamheden:

- Inrichten en professionaliseren en implementeren in uitvoeringsorganisatie (team WMO en Jeugd);
- Doorvoeren van de beleidswijziging Hulp bij Huishouden;
- Herindicaties AWBZ (nieuwe WMO klanten) en Jeugd uitvoeren.

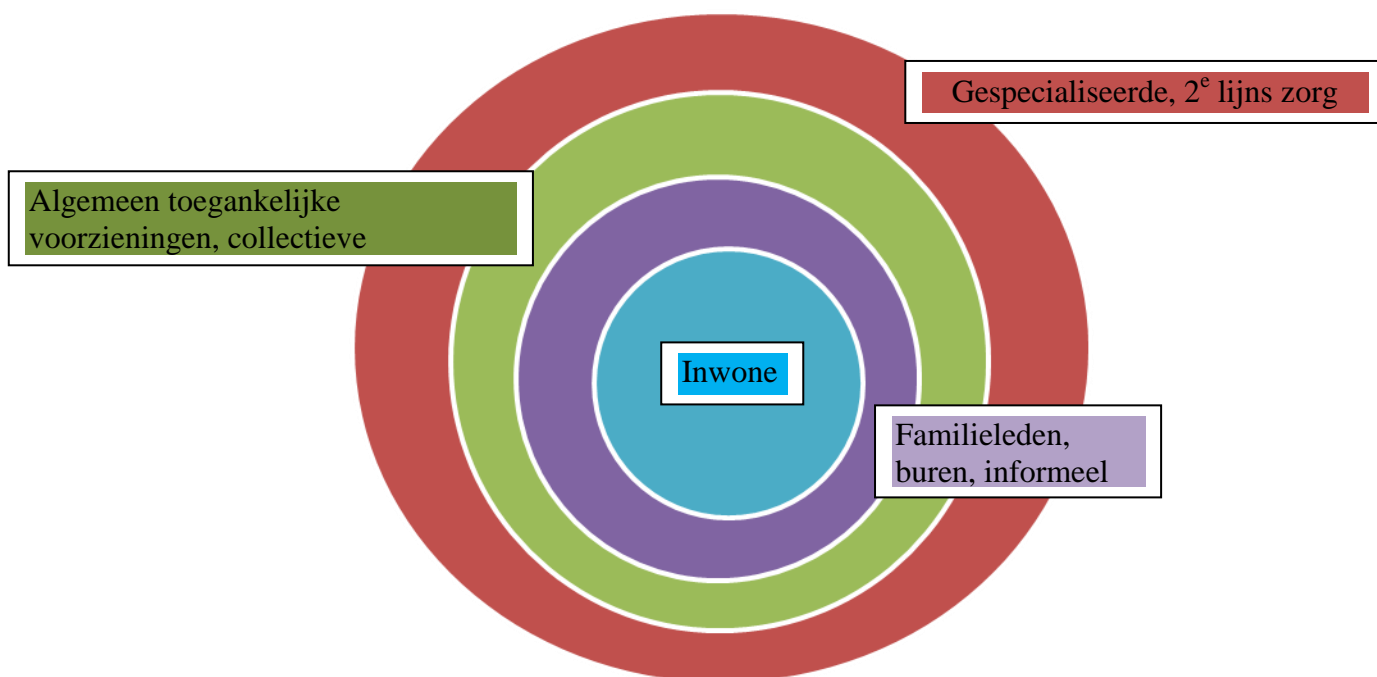
Deze werkzaamheden zijn onontbeerlijk om de uitvoering van de nieuwe taken goed te laten verlopen. De organisatie moet in al zijn facetten eerst goed werken zodat goede dienstverleningen aan inwoners mogelijk is, goede communicatie mogelijk is, de organisatie juridisch en financieel in control is en de eerste besparingen gerealiseerd kunnen worden.

Opstarten Programma Transformatie

Voor de transformatie in de gemeente Tynaarlo hanteren we het volgende doel:

“Veranderingen in de Tynaarlose samenleving bewerkstelligen waardoor het streefbeeld uit de visie van 2012 gehaald wordt en de kosten van de nieuwe gemeentetaken in het sociale domein binnen (maximaal) het rijksbudget blijven.

In de kadernota Kansrijk Leven en in de Visienotitie ‘Iedereen heeft talent’ is de visie en het streefbeeld weergegeven. Kort samengevat is de missie van de gemeente Tynaarlo en ook het thema voor de transformatie: ‘gezond en veilig’ binnen de verschillende leefgebieden van de inwoners. Zoals hieronder schematisch is weergegeven.

Afbeelding 2: de leefgebieden van onze inwoners

Per leefgebied zijn verschillende te bereiken maatschappelijke effecten te benoemen.

De rol van de gemeente zal per leefgebied verschillen. Bij het opstellen van de transformatie-agenda zal hierop worden ingezoomd. We stellen dit programma op met behulp van input uit ‘het veld’ van inwoners, vrijwilligersorganisaties, aanbieders van zorg, welzijn, participatie, onderwijs etc.

In het najaar van 2015 zal u het transformatieprogramma worden voorgelegd.

BIJLAGE 3.2 Algemene cijfers van de gemeente Tynaarlo

Algemene cijfers rond bevolking, bevolkingssamenstelling, percentage jeugdigen, aantal huishoudens, werkloosheidscijfers en zorggebruik zijn van belang voor de ontwikkeling van de ondersteuningsopdracht die gemeente heeft in het sociale domein. De website 'waarstaatjegemeente.nl' levert cijfers over de gemeente Tynaarlo. Deze maatschappelijke kerncijfers zijn afkomstig van centrale bestanden.

Bevolking in Tynaarlo

Op 1 januari 2015 heeft de gemeente Tynaarlo 32.582 inwoners. De bevolkingsomvang over de periode 2008-2015 is toegenomen met 2%. Er is sprake van een positief migratiesaldo. Er vestigen zich meer mensen in de gemeente dan dat er mensen vertrekken. Daarnaast is er een natuurlijke bevolkingsafname.

Bevolkingssamenstelling

Het aantal inwoners jonger dan 5 jaar bedraagt 4,9%, het aantal inwoners van 80 jaar of ouder is 6,0%. In de onderstaande tabel is een vergelijking gemaakt met de provincie Drenthe.

	Tynaarlo		Provincie Drenthe	
	aantallen	%	aantallen	%
Inwoners	32.582		4.878.753	
Jonger dan 5 jaar	1.586	4,9	23.613	4,8
5 tot 10 jaar	1.911	5,9	27.297	5,6
10 tot 15 jaar	2.109	6,5	31.616	6,5
15 tot 20 jaar	1.980	6,1	28.845	5,9
20 tot 25 jaar	1.088	3,3	22.375	4,6
25 tot 45 jaar	6.314	19,4	109.143	22,3
45 tot 65 jaar	10.188	31,4	146.210	29,9
65 tot 80 jaar	5.372	16,5	75.311	15,4
80 jaar of ouder	1.945	6,0	24.578	5,0

Tabel : Bevolking naar leeftijdsklasse in 2015 (absoluut en relatief)

Het aantal inwoners jonger dan 5 jaar is in de periode 2001-2014 afgenomen met 16% de bevolking van 80 jaar en ouder is in dezelfde periode toegenomen met 37%.

Huishoudens

De gemiddelde omvang van een huishouden bedraagt in de gemeente Tynaarlo 2,36. Dit is net iets meer dan het Drentse gemiddelde. Ook zijn in de gemeente Tynaarlo relatief meer huishoudens met kinderen en relatief minder eenpersoonshuishoudens.

	Tynaarlo		Provincie Drenthe	
	aantallen	%	aantallen	%
Huishoudens	13.730		211.902	
Eenpersoonshuishoudens	3.984	29,0	65.635	31,0
Meerpersoonshuishoudens	9.746	71,0	146.267	69,0
Huishoudens zonder kinderen	4.803	35,0	71.815	33,9
Huishoudens met kinderen	4.943	36,0	74.452	35,1
Gemiddelde huishoudgrootte	2,36		2,31	

Tabel: Bevolking naar huishoudens in 2013 (absoluut en relatief)

Als gevolg van onder meer de individualisering en vergrijzing stijgt het aandeel eenpersoonshuishoudens sterker dan andere samenlevingsvormen.

Cijfers m.b.t. de jeugd

Deze cijfers zijn afkomstig van het Verweij Jonker instituut en het zijn cijfers van het jaar 2012.

	Tynaarlo	GGD Drenthe	Ontwikkeling
Kinderen in achterstandswijken (%)	0,0	35,31	
Kinderen in uitkeringsgezinnen (%)	2,29	5,08	☹
Zuigelingensterfte per 1.000 levend geboren kinderen	10,2	3,1	☹
Kindersterfte (1-14) per 100.000 kinderen 1-14 jr.	18,3	14,6	☺
Kindermishandeling (%)	1,0	1,1	
Achterstandsl eerlingen (4-12) (%)	1,51	9,49	☺
Vroegtijdig schoolverlaters (%)	1,61	1,88	
Werkloze jongeren (16-24) (%)	1,35	2,14	☺
Jongeren met een delict voor de rechter (%)	2,10	2,35	☺
Kinderen in jeugdzorg (nieuwe indicaties)(%)	2,44	2,58	☹
Nieuwe indicaties jeugdzorg (excl. AWBZ)(%)	1,95	2,13	
Tiernermoeders (15-19)(%)	0,22	0,58	☺

Tabel Jeugdcijfers Verweij Jonker instituut van 2012

In de tijd uitgezet heeft het Verweij Jonker instituut de volgende ontwikkelingen geregistreerd:

- In de periode 2004-2012 is het aandeel kinderen in een uitkeringsgezien toegenomen met 86%.
- Het aantal sterfgevallen onder zuigelingen in de gemeente Tynaarlo is in de periode 2004-2012 toegenomen met 246%.
- In de periode 2004-2012 is in de gemeente Tynaarlo het aantal sterfgevallen onder kinderen afgenomen met 25%.
- In de periode 2004-2012 is in de gemeente Tynaarlo het aandeel leerlingen met een achterstand afgenomen met 78%.
- In de periode 2006-2012 is in de gemeente Tynaarlo het aandeel leerlingen met een achterstand afgenomen met 15%.
- In de periode 2004-2012 is in de gemeente Tynaarlo de werkloosheid onder jongeren afgenomen met 58%.
- In de periode 2004-2012 is in de gemeente Tynaarlo het aandeel jongeren waarvan het delict voor de rechter is gebracht afgenomen met 22%.
- In de periode 2005-2012 is in de gemeente het aandeel nieuwe indicaties voor jeugdzorg toegenomen met 13%.
- In de periode 2004-2012 is in de gemeente Tynaarlo het aandeel tienermoeders afgenomen met 1%.

Of een ontwikkeling positief of negatief is, is weergegeven door middel van een smiley.

Daarnaast telt de gemeente 49 speelgelegenheden, zoals park en plantsoen, sportterrein en dagrecreatief terrein, per hectare. Het aantal 0-17 jarigen in speelgelegenheden (per hectare) is in de periode 2004-2011 afgenomen met 18%.

Cijfers m.b.t. werk en bijstand

Inkomens

De inkomensverdeling van particuliere huishoudens voor de gemeente Tynaarlo is ter vergelijking met andere Drentse gemeenten gunstiger.

	Tynaarlo	Provincie Drenthe
% hh met inkomen 1 ^e 25%	19,1%	24,7%
% hh met inkomen 2 ^e 25%	22,8%	26,2%
% hh met inkomen 3 ^e 25%	27,2%	27,3%
% hh met inkomen 4 ^e 25%	30,9%	21,9%

Tabel Inkomensverdeling van particuliere huishoudens (incl. studenten) in 2012

Werkloosheid

In 2014 had de gemeente Tynaarlo een werkloosheidspercentage van 6,1%. In de provincie Drenthe bedroeg het werkloosheidspercentage voor 2014 7,3%.

Personen met een uitkering

In de gemeente Tynaarlo vallen 2.580 personen terug op een uitkering. Het aandeel personen dat gebruik maakt van een uitkering is in de gemeente Tynaarlo kleiner dan de rest van de provincie Drenthe.

	Tynaarlo		Provincie Drenthe	
	abs.aant.	rel.aant.*	abs.aant.	rel.aant.*
Totaal uitkeringen	2.580	132	52.550	171
WW-uitkeringen	750	38	14.360	47
WWB- of WIJ uitkeringen 15 tot 65 jaar (excl zak en kleedgeld)	380	19	11.740	38
AO-uitkeringen	1.330	68	25.440	83
WAO-uitkeringen	530	27	11.450	37
WIA-uitkeringen	150	8	3.490	11
Wajong-uitkeringen	540	28	8.310	27

Tabel: Personen met een uitkering in 2014 in de leeftijd 15 tot 65 jaar

* per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 tot 65 jaar

Stapelingsmonitor

Op basis van de stapelingsmonitor (gegevens 2011) zijn er 7.690 huishoudens die gebruik maken van één of meer regelingen binnen het sociaal domein (48 regelingen en voorzieningen o.a. Wmo, WIA, WAO, Awbz, jeugdzorg en bijzondere bijstand). Dit is 53% van de totale huishoudens in Tynaarlo en iets hoger dan de landelijke trend (51,5%) en lager dan gemiddeld in Drenthe (57,7%). Van de 7.690 huishoudens maken 3.000 huishoudens gebruik van 1 regeling en 625 huishoudens van 6 of meer regelingen.

BIJLAGE 3.3 Ontwikkelingen in de Rijksbijdrage

In deze bijlage beschrijven we de meest recente wijzigingen in de rijksbijdrage zoals in de Meicirculaire 2015 beschreven.

Integratie-uitkering Sociaal Domein (36,1% van het gemeentefonds)

- De integratie-uitkering Sociaal domein is verlaagd in verband met de zogenaamde Wlz-indiceerbaren. Zoals in de decembercirculaire 2014 toegelicht heeft de besluitvorming in het kader van de Wet langdurige zorg (Wlz) ertoe geleid dat minder cliënten onder de Wmo 2015 en de Jeugdwet zijn komen te vallen en dat als gevolg hiervan de integratie-uitkering Sociaal domein structureel zal worden verlaagd.
- Wmo Huishoudelijke hulp
- Bij de vaststelling van de kadernota Wmo (september 2014) is een inschatting gemaakt van de te verwachten uitgaven voor Huishoudelijke hulp.. Daarbij zijn aannames gedaan met betrekking tot het aantal maatwerk- en algemene voorziening, het aantal mensen dat een minimale eigen bijdrage betaald. En ook is er een aanname gedaan voor de overgangsregeling.
- Bij het opstellen van deze monitor worden op basis van inzichten een aantal aannames bijgesteld. Er minder Wmo klanten die huishoudelijke hulp nodig hebben, maar zijn er wel meer maatwerk voorzieningen dan vooraf ingeschat werd. Daarnaast is het ook niet gelukt om in 2015 de overgangsregeling voor een deel van onze inwoners slechts 4 maanden te laten doorlopen. In de huidige berekening is een overgangsregeling van 6 maanden meegenomen voor onze inwoners ouder dan 85 jaar.
- Tenslotte is in de mei-circulaire 2015 de Integratie-uitkering Wmo naar beneden bijgesteld. Aan de andere kant zullen verwachten wij door minder aanvragen budget over te houden op extra beschikbaar gesteld rijksbudget voor toelagen in de huishoudelijke hulp. **Wij verwachten dat we in 2015 met middelen uit kunnen komen, Wel is het een aandachtspunt wat de structurele effecten zijn van minder klanten aan de ene kant, maar ook meer maatwerk voorzieningen aan de andere kant. Wij zullen daar bij de najaarsbrief een inschatting van maken.**
- Het budget voor het lopende jaar wordt niet (neerwaarts) aangepast aan de AWBZ-realisatiecijfers over 2014 (eerder was 2013 het uitgangspunt). Dit vanwege lopende contracten jegens derden.
- Voor 2016 en latere jaren stelt het Rijk per saldo een meerjarig stabiel budget beschikbaar, waarmee gemeenten adequaat in staat zijn hun wettelijke taken en de transformatie uit te voeren, met inachtneming van de gemeentefonds-systematiek.

- Daarnaast worden met ingang van 2016 de objectieve verdeelmodellen Wmo 2015 en jeugd toegepast. Vanwege de optredende herverdeeleffecten worden zowel voor de Wmo 2015 als voor jeugd ingroeipaden¹ gehanteerd, om te bereiken dat een gemeente noch bij de Wmo 2015 noch bij jeugd als gevolg van de herverdeling meer dan € 15 per inwoner per jaar nadeel ondervindt. Zo krijgen gemeenten in deze circulaire meerjarig duidelijkheid en zekerheid over de beschikbare budgetten tot 2020. De ingroeipaden duren maximaal 4 jaar.
  - ➔ Tynaarlo is voor de Wmo 2015 (op termijn) een voordeelgemeente, bij Jeugdhulp een nadeelgemeente.
- Voor 2016 en verder heeft het Rijk ruimte gezocht om de budgettaire effecten van de aanpassing van de raming aan de hand van de realisatiecijfers 2014 zoveel als mogelijk te matigen:
  - Zo heeft het Rijk meerjarig extra middelen beschikbaar gesteld voor extramuraliseringseffecten;
  - Voor jeugd wordt de verdeling voor een deel bepaald door de historische verdeling in verband met voogdijkinderen en kinderen met een leeftijd van 18+;
  - Het Rijk heeft tevens ruimte gevonden om de capaciteitsreductie gesloten jeugdzorg in 2016 en het verdeelvraagstuk ten aanzien van de onder- en overfinanciering in de J-GGZ voor zijn rekening te nemen.
- De budgetten Wmo 2015 en Jeugd worden volgens de reguliere afspraken jaarlijks bijgesteld in verband met loon- en prijsbestelling die VWS beschikbaar heeft.
- Voor de Wmo 2015 moet vanaf 2016 nog een correctie plaatsvinden voor huishoudelijke hulp, woningaanpassingen en hulpmiddelen voor mensen die thuis wonen met een Wlz-indicatie. Hiervoor wordt momenteel gezamenlijk met de VNG onderzoek gedaan. Met de VNG is afgesproken dat de omvang van de correctie zo als snel mogelijk bekend zal worden gemaakt en dat de verwerking plaatsvindt in de septembercirculaire 2015.

Beschermd wonen

Teneinde de verdeling van de middelen Beschermd Wonen te verbeteren zijn in de afgelopen periode door Rijk en gemeenten gezamenlijk enkele onderzoeken uitgevoerd,

---

¹ Door de ingroeipaden gaan gemeenten met een negatief herverdeeleffect er per model maximaal €15 per jaar op achteruit. Gemeenten met een groter negatief herverdeeleffect ontvangen een suppletie. Een eventueel resterend nadeel voor 2020 en latere jaren wordt per gemeente in de vorm van een afkoopsom eenmalig uitgekeerd in 2019. Gemeenten met een positief herverdeeleffect gaan er zoveel als mogelijk op vooruit. De omvang hiervan is afhankelijk van hoeveel middelen er nodig zijn voor compensatie van de nadeelgemeenten. Per jaar verschilt het percentage van de korting, afhankelijk van het voor de suppleties benodigde bedrag.

waaronder een inventarisatie van de verplichtingen die de centrumgemeenten zijn aangegaan. Met de VNG is in het overhedenoverleg van 29 mei 2015 afgesproken dat de budgetten voor 2015 worden herverdeeld volgens een nieuw model op basis van de bestanden van de gegevensoverdracht inclusief het effect van een op verzoek van gemeenten toegepaste 'reality check'. (aangegane verplichtingen van gemeenten worden afgezet tegen de inkomsten uit eigen bijdragen). Op basis hiervan vindt een herverdeling plaats. Door deze herverdeling kunnen alle centrumgemeenten hun aangegane verplichtingen nakomen en (indien aan de orde) hun inkoop voor de tweede helft van 2015 afronden. De uiteindelijke verdeling van het budget zal in de septembercirculaire 2015 kunnen worden verwerkt. Voor 2016 geldt voor de verdeling het nieuwe bovenbeschreven model, met eventuele bijstellingen conform de septembercirculaire 2015.

- Voor 2015 staat in de meicirculaire 2015 voor centrumgemeente Assen budget van 33.715.041 vermeld. (In de decembercirculaire was dit ruim 25 miljoen euro)

Participatie:

Naast nominale indexatie doet zich hier slechts één wijziging voor. De toevoeging in verband met keuringen door de UWV (decembercirculaire 2014) wordt ongedaan gemaakt. De gekozen financieringsconstructie heeft niet het gewenste effect en wordt vervangen door een constructie buiten het gemeentefonds.

Wmo Integratieuitkering

De toelichting op de mutaties is als volgt:

- De definitieve nominale index 2015 is vastgesteld op 0,1% (er was geen sprake van voorlopig toegekende indexatie);
- Met de VNG is bestuurlijk afgesproken de volume-index 2016 net als voorgaande jaren op basis van de bestuursafspraken uit 2011 vast te stellen op 2,38%;
- De beschikbare groeiruumte 2017 wordt reeds nu volledig toegekend. Als gevolg van het extramuraliseren van lichte zorgzwaartepakketten (zzp's) voor nieuwe gevallen, blijven mensen langer thuis wonen waardoor het beroep op de Wmo zal toenemen.

Risico's in de bekostiging, genoemd in de nulmeting (komend uit de Decemercirculaire 2014):

- *2016: De SVB:* met ingang van 2016 komen de kosten van de PGB-dienstverlening van de SVB voor rekening van gemeenten. In 2015 draagt het Rijk nog deze uitvoerings- en de ontwikkelkosten. Tot op heden is onbekend hoe hoog deze kosten zijn. → hierover is

geen uitsluitel gegeven in de Meicirculaire 2015. Het zou logisch zijn als dit in het totale budget opgenomen is.

- *2016: Medisch specialistische jeugdzorg (ziekenhuizen):* in 2016 zal er een extra toevoeging en verdeling van het budget voor de zorg die kinderartsen in het kader van medisch specialistische zorg leveren aan jeugdigen bij ADHD. Het betreft een overheveling van de Zorgverzekeringswet naar het macrobudget, in de orde van grootte van € 10 miljoen. Voor 2015 wordt door zorgverzekeraars, de VNG en VWS gezamenlijk een oplossing uitgewerkt voor de inkoop en financiering van deze jeugdhulp.